

Per què matem?

El món criminal ens fascina i no sabem (o, més aviat, no volem saber) per quin motiu. En el camp de la ficció, només cal veure la munió de lectors atrets pel gènere negre per adonar-se que és un tema que interessa. Sense moure'ns de les comarques lleidatanes trobem autors i autores de novel·la criminal per donar i vendre. Entre els que han publicat darrerament, per exemple, hi ha la Ramona Solé (*Instint de supervivència*), la Montse Sanjuan (*Anna Grimm. Memòria mortal*) o l'Emili Bayo (*Més que ràbia*). No em sentireu mai defensar aquell tòpic que diu que la realitat supera la ficció. No és cert. Realitat i ficció són vasos comunicants. La ficció beu de la realitat i la realitat, sovint, imita la ficció. Ara bé, quan una història criminal té un rerefons real o, encara més, si té la pretensió de recrear fidelment uns fets documentats a la premsa o en informes policials, la fascinació es multiplica.

No em feu dir per què. I aquesta mena d'històries són les que explica el lleidatà Carles Porta a Catalunya Ràdio en el programa *Crims* (podeu recuperar tots els programes emesos fins ara a l'app de l'emissora). Porta va descobrir el filó del *true crime* (el gènere que va inaugurar Truman Capote l'any 1966 amb *A sang freda*) quan, fa una colla d'anys, va publicar la

narració que recreava la investigació al voltant dels crims de Tor (*Tor: tretze cases i tres morts*, 2005), sobre els quals havia dirigit un memorable *30 minuts* i que l'any passat es va convertir també en un interessant serial radiofònic. Des de llavors, Carles Porta s'ha especialitzat en el periodisme d'investigació al voltant de crims reals. En el programa *Crims*, per exemple, ha reconstruït la investigació d'assassinats més o menys famosos (com el de la bibliotecària Helena Juvany, de l'any 2001; el de l'estudiant de dret de la UdL Isabel Bascuñana, l'any 2004; o els crims del probable assassí en sèrie Josep Talleda).

Com a les sèries documentals nord-americanes *Making a Murderer*, *I am a Killer* o *Evil Genius* (totes accessibles des de Netflix), Porta detalla fil per randa els processos d'investigació dels crims, amb testimonis, documents i la participació de l'antropòleg Adrià Pujol, que analitza el comportament humà. Sap (i en sap un niu, perquè és bon periodista i, a més a més, bon narrador) mantenir l'expectació de l'oient, dosificant les noves informacions, insistint en les ja conegudes i calculant els cops d'efecte. No evita recrear-se en la truculència quan la temàtica ho demana. Confesso que he quedat totalment enganxat al serial del Carles Porta. He escoltat, en un parell de setmanes, tots els episodis emesos fins ara i ja friso perquè els de Catalunya Ràdio pengin el següent. Mentrestant, agafaré una bona novel·la negra.

